

Készítette:

Oszoli-Pap Márta tanító, tehetségfejlesztő pedagógus

PTE Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium

I. Számú Általános Iskolája

Greta vagyok

Bevezető:

- a.) A hongkongi filmművészet legismertebb alakjai közé tartozik Bruce Lee, Jackie Chan
b.) 122-123. oldal segítségével.

Azoknak az élőlényeknek a sokfélesége, amelyek benépesítenek egy-egy területet:

- biodiverzitás

A talajból nyert, évmilliókkal ezelőtt kialakult szerves anyagok – kőolaj, szén és földgáz. Ha elégetjük őket, szén-dioxidot termelnek:

- fosszilis tüzelőanyagok

Bolygónk átlaghőmérsékletének emelkedése, amely elsősorban a szén-dioxid-kibocsátás okozta üvegházhatásnak tulajdonítható:

- globális felmelegedés

Az a jelenség, amelynek során a szén-dioxid, a vízgőz és más üvegházhatású gázok beengedik a légkörbe a Naptól érkező sugárzást, de csapdába ejtik a Földről, így módon pedig felmelegítik magát a légkört és a földfelszínt:

- üvegházhatás

- c.) Milyen zenekar játssza? rézfúvósok

Mi az induló ritmusképlete? Tapsoljátok le! tá,tá szinkópa, titi tá, tá szün

1. fejezet: Gréta vagyok:

- a.) Kik azok a magyar tudósok, akik kémiai Nobel-díjat kaptak, és mikor? Nézz utána!

Oláh Görgy, 1994-ben, Polányi János 1986-ban, Hevesy György 1943-ban, Zsigmondy Richard 1925-ben

- b.) A szén-dioxid felhasználása.

5. __szénsavas italokban, 7. __üdítőkben, 6. __tűzoltó palackokban, 2. __hegesztésnél aktív védőgázként, 3. __pezsgő, 4. __szárazjég, 1. __biogáz

Kinek a nevéhez fűződik a mesterséges szénsavas vizet előállító berendezés és az ennek alapján létesült első szikvízüzem Magyarországon? Jedlik Ányos

2. fejezet: Mi itt vagyunk

c.) Fejtsd meg a titkos kódot a táblázat segítségével!

Twitter, iPhone, Lenovo, Twitter, Apple, Kingston, Opera, Zip, Apple, Skype
- tiltakozás

d.) Gyerekek a változásnál

Írd a rajzok alá, milyen megmozdulások kapcsolódnak hozzá!

2011. Milo Cress 9 éves amerikai kisfiú -kampánya a műanyag szívószálok ellen, Hongkongban a cápauszonyleves fogyasztását csökkentették.

3. A tudomány

a.) Keresd ki a szórejtvényben ezeket! Karikázd be!

J	K	M	M	U	T	Q	E
T	E	Ő	Q	K	F	A	S
V	G	M	O	V	E	Z	D
T	G	T	U	L	É	E	B
Q	I	W	B	N	A	T	M
P	M	Q	Z	T	J	J	J
S	F	Ő	L	D	G	Á	Z
Y	I	R	I	X	U	W	R

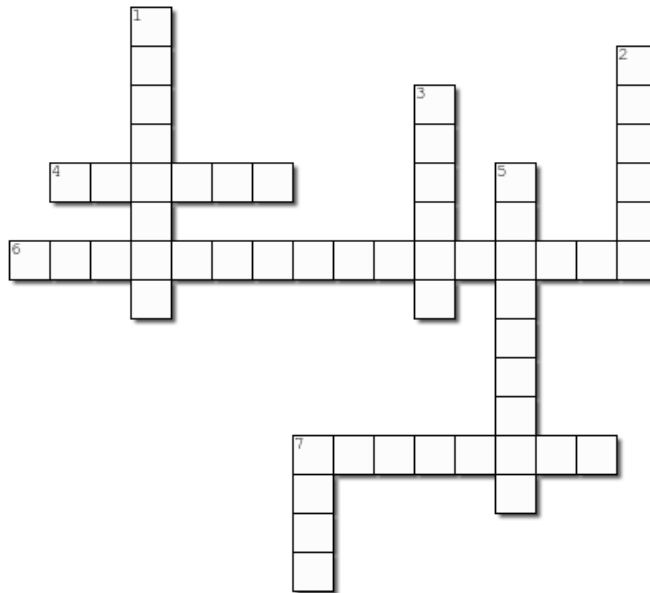
b.) Készíts rajzot az üvegházhatásról!

Greta 4.

Írd meg egy megfejtések és megfelelő helyek között!

A keresztrejtvény készítő használatával készült a TheTeachersCorner.net webhelyen

Vízszintes

- 4. Viharos forgószél.
- 6. Olyan jelenségek összekapcsolódnak, amelyek a kutatók globális felmelegedés számlájára írnak.
- 7. A légkör rögzített egy helyen és időben.

Függőleges

- 1. Azoknak az időjárási és a környezeti előírásoknak az összessége, amely egy földrajzi térségre jellemzők.
- 2. A víz nagymértékű túlfolyása, amely elborít egy korábban száraz felhasznált.
- 3. Nagy hőséggel párosuló hosszan tartó csapadékhiány.
- 5. Az élőlények összessége.
- 7. Éghajlat változási Kormányközi Testület.

1	időjárás	A légkör állapota egy bizonyos helyen és időben.
2	éghajlat	Azoknak az időjárási és környezeti feltételeknek az összessége.
3	éghajlatváltozás	Olyan jelenségek összessége, amelyeket a kutatók a globális felmelegedés számlájára írnak.
4	IPCC	Éghajlatváltozási Kormányközi Testület.
5	bioszféra	Az élőlények összessége.
6	aszály	Nagy hőséggel párosuló hosszan tartó csapadékhiány.
7	áradás	A víz nagymértékű túlfolyása, amely elborít egy korábban száraz felhasznált.
8	tájfún	Viharos forgószél.

5. Erősek és gyengék

a.) Jelöld a térképen Fülöp-szigeteket és Hongkongot!

b.) Három fontos fogalmat rejtettünk el, melyek az éghajlati vészhelyzethez kapcsolódnak.

Írd a megfejtést a második sor üres téglalapjaiba! Magyarázd meg, vagy nézz utána, mit jelentenek ezek!

A
D
R
E
Z
A
P
T
M
I
T
E
N
C
I
Ó
I
G
Á
Ó

Á
C
I
I
A
I
L
I

reziliencia- terület ellenáll a sebezhetőségnek, mitigáció: fő okok megszüntetése, adaptáció: hatás mérséklése

c.) Melyek az ún. hotspotok, melyek különösen erős hatásoknak vannak kitéve? Színezd a területeket a vak-térképen az 5. fejezetben olvasottak alapján!

- Északi sark, Amazónia, Indonézia, Közép-Kelet-Ázsia egy része, Földközi-tenger, Afrika

6. A fenntartható fejlődés

7. A fosszilis tüzelőanyagok

Nyomozzatok! A tükörírással – ékezetek nélkül - írt szavakat párosítsd a fejezetben található fogalmakhoz!

kocsipari ipar	szén, földgáz
ipari forradalom	szén-dioxid
szénhidrogén	szén

- ipari forradalom - szén, II. világháború - kőolaj, földgáz, üvegházhatás – szén-dioxid

8. Tiszta megújuló energiák

a.) Az alábbi ábrán karikázd be a megújuló energiafajták piktogramjait!

b.) Jelöld I vagy H betűvel az alábbi állításokat!

  H   A fosszilis tüzelőanyagok az egyetlen lehetséges energiaforrások.

  I   1,4 milliárd olyan ember él a világon, aki nem jut áramhoz.

  I   A víz elektrolízise környezetbarát módszer.

  H   Tiszta megújuló energiák a nap, az atomenergia, a szél, a víz, a földhő.

c.)

Name: _____

Energiafajták

Írd be a megfelelő betűt a számok mellé!

Created on TheTeachersCorner.net Match-up Maker

1. _____	óceánenergia	a. a tengeri áramlatok mozgását turbinák alakítják át elektromos energiává
_____	geometrikus	b. a levegő mozgási energiáját nagy, széllapátos turbinák alakítják át
2. _____	energia	_____
_____	hidroelektromos e.	c. a napfényt napelemes technológiával fogják fel, majd összegyűjtik, átalakítják
3. _____	napenergia	d. bolygónk belsejéből származó hőből vonjuk ki
4. _____	szélenergia	e. fentről lefelé zúduló víz mozgásából szerezzük
5. _____	_____	_____

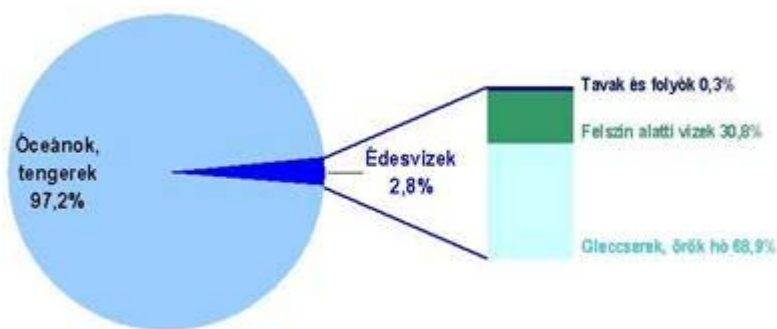
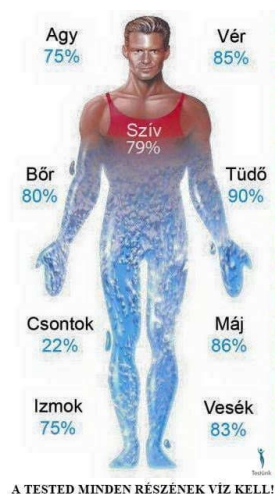

1	geometrikus energia	bolygónk belsejéből származó hőből vonjuk ki
2	hidroelektromos e.	fentről lefelé zúduló víz mozgásából szerezzük
3	napenergia	a napfényt napelemes technológiával fogják fel, majd összege
4	szélenergia	a levegő mozgási energiáját nagy, széllapátos turbinák alakít
5	óceánenergia	a tengeri áramlatok mozgását turbinák alakítják át elektrom

9. Az ivóvíz

a.) Bolygónk 70%-a víz, akárcsak a testünké. Nézd meg a két ábrát!

forrás: https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0073_alkalmazott_es_varosklimatologia/ch03.html

97,2%   68,9%   30,8%   2,8%   0,3%

óceánok, tengerek, gleccserek, örök hó, felszín alatti vizek, édesvizek, tavak és folyók

Írd ki a vonalra az ábra alapján a földi vízkészlet megoszlását!

Ennek mintájára a testünket alkotó víz %-t is írd ki növekvő sorrendben!

csontok 22%, izmok, agy 75%,bőr 80%, vesék 83%, vér 85%, máj 86%, tüdő 90%

b.) Gyűjtsd összetett szavakat a fejezet alapján, melynek a víz az elő- vagy utótagja!

vízgazdálkodás, vízhiány...stb.

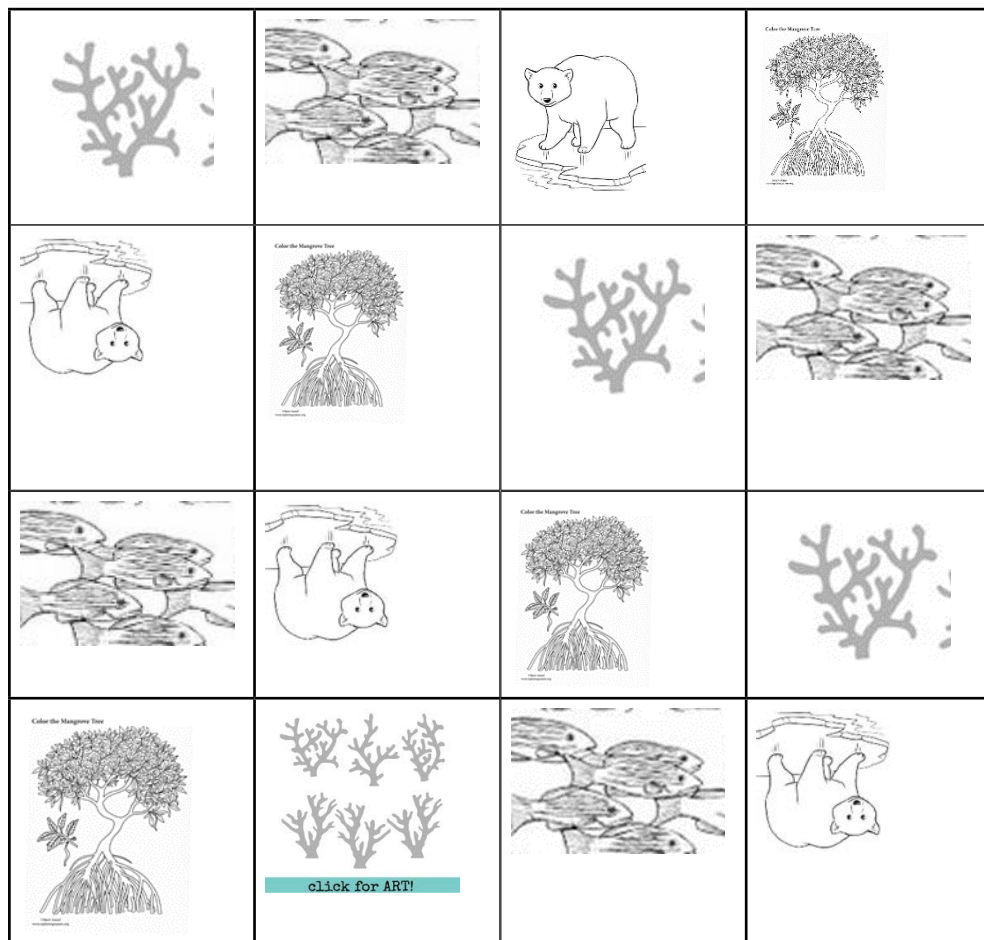

12. A biodiverzitás

a.) Rajzold meg a hiányzó rajzokat a sudokuban! Hogyan kapcsolódnak a rajzok a biodiverzitáshoz?

86-87. oldal *mangrove fa* veszélybe kerül a partvidék ipari és kereskedelmi kiaknázása miatt, *gleccserek olvadása* miatt jégmedvék tápláléka messzebb kerül, *korallfehéredés*

13. A fenntartható mezőgazdaság, állattenyésztés, halászat

a.) Mit jelentenek az alábbi számok? Kösd össze a helyes válaszokat!

23,7 millió tonna	élelmiszer
19,5 tonna	hús
1,1 millió tonna	gabona
2,1 milliárd liter	tej
400 000 tonna	hal
9,5 millió köbméter	fa
7,4 millió liter	öntözővíz
300000 tonna	trágya /

14. Az étrend, amely meggyógyítja a bolygónkat

a.) Írj példákat az egyes körcikkekhez!

b.) Állíts össze egy napra a Föld egészségét szolgáló étrendet!

reggeli	
tízórai	
ebéd	
uzsonna	
vacsora	

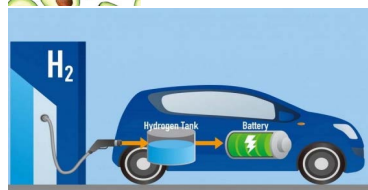
16. Kulcs a jövőhöz

Ki volt Masaru Ibuka?

Sorold fel, milyen termékek fűződnek a Sony- névhez!

- fényképezőgépek, audio termékek, televíziók és házimozzi, mobilkészülékek és kiegészítők, videokamerák, autóhifi és tengeri termékek, tárolás és kábelek, play station/

b.) Hogy kapcsolódnak az alábbi képek a fejezethez? Beszélgetsetek róla!

rolízise, autógyártás

avocado magjából műanyag, hidrogénenergia, Tokio 2020 Olimpia, víz elektrolízise, autógyártás

